

30.5.2024 Toisen helluntain jälkeisen viikon torstai

Päivän epistola

”Jos kerran Jumalan Pojan kuolema sovitti meidät Jumalan kanssa, kun olimme hänen vihollisiaan, paljon varmemmin on Jumalan Pojan elämä pelastava meidät nyt, kun sovinto on tehty. Eikä siinä vielä kaikki. Me saamme myös riemuita Jumalastamme, kun nyt olemme vastaanottaneet Herramme Jeesuksen Kristuksen valmistaman sovituksen. Yhden ainoan ihmisen teko toi maailmaan synnin ja synnin mukana kuoleman. Näin on kuolema saavuttanut kaikki ihmiset, koska kaikki ovat tehneet syntiä. Olihan synti maailmassa ennen lain antamistakin, mutta missä lakia ei ole, siellä ei synneistä pidetä kirjaa. Kuolema kuitenkin hallitsi Aadamista Moosekseen asti kaikkia, myös niitä, jotka eivät Aadamin tavoin syyllistyneet rikkomukseen. Aadam oli esikuva siitä, joka oli tuleva. Rikkomusta ei kuitenkaan voi verrata armoon. Yhden ainoan ihmisen rikkomus on tosin tuottanut kaikille kuoleman, mutta vielä paljon runsaammin ovat Jumalan armo ja hänen lahjansa tulleen yhden ainoan ihmisen, Jeesuksen Kristuksen, ansiosta kaikkien osaksi. Tätä lahjaa ei voi edes verrata yhden ihmisen synnin seurauksiin, sillä yhden ihmisen teon seurauksena oli kadotustuomio, mutta Jumalan armosta kaikkien rikkomusten seuraukseksi tulikin vapauttava tuomio.” (Room. 5: 10 – 16)

”Kun olimme hänen vihollisiaan” viittaa tilanteeseen, kun ihminen oli vielä syntinen, erossa Jumalasta. Kristuksen kuolema muutti tilanteen. Suhde on uudistettu. Erossa oleva ihminen voi palata ihmisen ja Jumalan alkuperäiseen, läheiseen suhteeseen.

”Paljon varmemmin on Jumalan Pojan elämä pelastava meidät nyt, kun sovinto on tehty.” Tämä on yksi seuraus vanhurskautumisesta. Meillä on mahdollisuus elää ylösnousseen Jumalan Pojan kanssa ja näin edetä kohti pelastusta.

”Me saamme myös riemuita Jumalastamme” kertoo isosta muutoksesta. Vanhan testamentin Jumalaa pelättiin. Nyt Kristuksen kuoleman jälkeen me voimme kokea Jumalan rakkauden.

Tekstimme loppuosassa siirrytään käsittelemään Aadamin tekoa ja Kristuksen toiminnan vaikutusta Aadamin teon seurauksiin. Lyhyesti voidaan sanoa, että Aadamin lankeemus toi kuoleman maailmaan, mutta Kristus toi elämän, Aadamin kautta tuli synti maailmaan, Kristuksen kautta oikeamielisyys ja sen kanssa iankaikkinen elämä.

”Yhden ainoan ihmisen teko toi maailmaan synnin ja synnin mukana kuoleman”. Tässä yhteydessä

yksi ihminen tarkoittaa Aadamia. Paavali suorastaan leikittelee sanoilla ”yksi ihminen”, sillä se esiintyy nyt olevassa tekstissä ja sen jälkeen yhteensä 12 kertaa. Välillä yksi ihminen tarkoittaa Aadamia, välillä Jeesusta. Tässä yhteydessä Paavali tekee sekä synnistä että kuolemasta persoonan. Kuolema ei tässä yhteydessä tarkoita fyysistä kuolemaa, vaan eroa Jumalasta, elämän lähteestä. Paavalia on voinut inspiroida Viisauden kirja: ”Mutta perkeleen kateudesta tuli kuolema maailmaan, ja ne, jotka hänen omansa ovat, saavat sen kokea.” (Viisauden kirja 2: 24). Paavali ymmärtää, että Aadamin teon kautta synti tuli vaikuttamaan koko ihmiskunnassa. Hän ei määrittele tarkasti, miten se tapahtuu. Mutta hän ei syytä Aadamia, sillä ”kaikki ovat tehneet syntiä”. Adam mahdollisti synnin tulemisen maailmaan, mutta ihminen itse tekee syntiä.

”Olihan synti maailmassa ennen lain antamistakin” kertoo ajasta Adamista Moosekseen. ”Missä lakia ei ole, siellä ei synneistä pidetä kirjaa” tarkoittaa, että siinä mielessä, kuin laki osoittaa syntisyyden, tämän ajan ihmisiä ei voi tuomita lain mukaan, sillä lakia ei ollut olemassa.

Paavali jakaa ihmiskunnan historian kolmeen osaan. Ensin on aika ennen Moosesta. Tällöin laki ei tuominnut ihmisen tekoja, sillä lakia ei ollut. Toinen jakso on aika Mooseksesta Jeesukseen, jolloin laki tuomitsi ihmiset, jotka olivat lain alaisia (juutalaiset). Kolmas jakso alkaa Jeesuksesta, joka toiminnallaan vapautti ihmiset lain orjuudesta Jumalan armoon.

Paavali käyttää erikseen sanaa ”rikkomus”. Hän tekee eron sanojen synti ja rikkomus välille. Rikkomus on paha teko, jolla vahingoitetaan sääntöä. Adam teki rikkomuksen, sillä hän söi kielletyn puun hedelmiä. Mutta ennen Moosesta ei ollut sääntöjä, näin ollen sen ajan ihmiset eivät syyllistyneet sääntöjen rikkomiseen.

”Adam oli esikuva siitä, joka oli tuleva” tarkoittaa Kristusta. Adam on esikuva Kristuksesta, joka on ihminen, mutta tämä ei merkitse täydellistä vastaavuutta. Kristus on täydellinen, ei vajavainen, niin kuin Adam.

Tämä kohta Paavalin kirjeessä on synnyttänyt ajattelun perisynnistä. Paavali ei kuitenkaan puhu tässä periytyvästä synnistä. Aadamin kautta synti tuli maailmaan, mutta ihmiset itse ratkaisevat, tekevätkö syntiä.

Yhden ihmisen rikkomus toi kuoleman, eron Jumalasta. Yhden ihmisen toiminta tuo Jumalan armon ja lahjat kaikille. Kadotustuomio muuttuu Jumalan armosta vapauttavaksi tuomioksi. Tämä tietenkin edellyttää uskoa Kristukseen.

Päivän evankeliumi

”Jeesus astui veneeseen, ja opetuslapset seurasivat häntä. Järvellä nousi äkkiä ankara myrsky. Aallot löivät yli veneen, mutta Jeesus nukkui. Silloin opetuslapset herättivät hänet ja sanoivat: ”Herra, pelasta meidät! Me hukumme.” ”Miksi te noin pelkäätte, vähäuskoiset?” Jeesus sanoi. Sitten hän nousi ja nuhteli tuulta ja aaltoja, ja tuli aivan tyven. Ihmiset hämmästyivät ja sanoivat: ”Mikä tämä mies on? Häntähän tottelevat tuulet ja aallotkin.” (Matt. 8: 23 – 27)

Sama kertomus löytyy sekä Markukselta (Mark. 4: 35 - 41) että Luukkaalta (8: 22 - 25). Markukselta saamme tiedon, että lähdettäessä liikkeelle vastarannalle oli jo ilta. On epäselvää, onko kirjoittaja saanut vaikutteita kuvaukseensa psalmeista (Ps. 107: 23 – 32, 104: 5 – 9). Matteus on tarkentanut Markuksen tekstiä sillä tavoin, että tämä kuvaus sopii ylösnousemuksen jälkeiseen kirkon elämään.

Markus kuvatessaan tapahtumaa, käyttää sanaa, joka kuvaa myrskytuulta. Matteuksen kreikankielinen sana on toinen, se voi olla myrsky tai maanjäristys. Matteuksen evankeliumin loppupuolella sana suomennetaan maanjäristyksenä tai maan vavahteluna (Matt. 24: 7, 27: 54, 28: 2). Sanalla on kuvattu viimeisten aikojen kauhujä.

”Herra, pelasta meidät! Me hukumme.” Tämä evankeliumin teksti on muodostunut Kirkossa rukoukseksi, jota käytetään hädän hetkellä.

Markuksen evankeliumin mukaan Jeesus sanoi opetuslapsilleen: ”Eikö teillä vielääkään ole uskoa?” (Mark. 4: 40) Matteuksen mukaan Hän sanoi: ”vähäuskoiset”. Markuksen mukaan usko puuttui kokonaan, Matteuksen mukaan sitä oli, mutta liian vähän tai usko oli ”halvaantunut”. Tämä kuvaa seurakuntien tilannetta toisella ja kolmannella vuosisadalla.

Markuksen mukaan liikkeellä oli useampia veneitä, Matteus vaikene muista veneistä. ”Ihmiset hämmästyivät ja sanoivat” voi viitata joko läsnäolijoihin, jotka näkivät tuulen tyyntymisen tai se voi olla ensimmäisten seurakuntien jäsenten reaktio kertomukseen.

Kirkon opettajat tekevät mielenkiintoisia huomioita. Selittäessään kertomusta vertauskuvallisesti he kuvaavat myrskyävää merta kaikkina niinä vaikeuksina, mitä opetuslapset tulevat kokemaan myöhemmin, niin pieksmistä, vankeutta kuin oikeudenkäyntejäkin. Näissä tilanteissa heidän pitää muistaa, että Jeesus on heidän kanssaan. Heidän tulee turvautua Jeesukseen, niin kuin he vähäisellä

uskollaan turvautuivat Häneen myrskyssä. Sitä uskoa kuitenkin oli, sillä he pyysivät: ”Herra, pelasta meidät!” Tämä tapahtuma opetti opetuslapsille, ettei pidä olla pelkuri. Jeesus ensin rauhoitti opetuslapsiaan, vasta sen jälkeen tyynnytti myrskyn.

”Mikä mies tämä on? Häntähän tottelevat tuulet ja aallotkin.” Teksti sisältää kaksi ajatusta, jotka läsnäolijoille olivat vastakkaisia. Jeesusta pidettiin ihmisenä. Samalla Hänen tekonsa todistavat, että Hän toimii Jumalan tavoin. Tapahtuma on ajalta ennen ristinkuolemaa ja ylösnousemista. Vielä ei ymmärretty, että Jumala tuli ihmiseksi.